

ISTORIJAT PODRUŽNICE SRPSKOG LEKARSKOG DRUŠTVA PROKUPLJE 1947 - 2021

Podružnica Srpskog lekarskog društva u Prokuplju osnovana je 08. juna 1947. godine, kako se i navodi u monografiji "Srpsko lekarsko društvo 1872-2017", koja je izdata povodom 145 godina od osnivanja Srpskog lekarskog društva.

Podružnica Srpskog lekarskog društva Prokuplje okuplja lekare koji su zaposleni u zdravstvenim ustanovama na teritoriji celog Topličkog okruga odnosno u Gradu Prokuplju i opštinama Žitorađi, Blacu i Kuršumlji. Do 1992. godine i lekari Doma zdravlja iz Merošine bili deo naše Podružnice. Pomenute godine opština Merošina izlazi iz Topličkog okruga i pripaja se Gradu Nišu.

Kroz preko 7 decenija svog trajanja Srpskog lekarskog društva u Topličkom kraju je prolazilo kroz mnoge teškoće i iskušenja ostajući verno svojim izvornim načelima i zadacima i to negovanju i unapređenju medicinske struke i nauke radi zaštite i unapređenja narodnog zdravlja uz saradnju sa svim društvenim akterima uključenim u ostvarivanje objedinjene zdravstvene politike.

Oduvek je Podružnica Srpskog lekarskog društva Prokuplje bila podržana velikim entuzijazmom lekara, njenih članova i dobrom voljom rukovodstva zdravstvenih ustanova, lokalne političke zajednice, donatorima iz privrede i farmaceutskih saradnika. Sva sredstva kojim raspolaže Srpsko lekarsko društvo Prokuplje su iz skromne članarine ali su planirani ciljevi uvek ostvarivani na lep i dostojanstven način.

Srpsko lekarsko društvo Prokuplje danas baštini veliku tradiciju svojih predhodnika. Nasledili smo Junske susrete lekara Toplice i Lekarsku slavu Sveti Vrači kao manifestacije sa veoma dugim periodom trajanja.

Tradicionalni Junski susretu lekara Toplice u organizaciji Srpskog lekarskog društva Prokuplje su 2021. godine održani po 59. put u kontinuitetu i time predstavljaju zdravstvene sastanke sa najdužom tradicijom kontinuiranog održavanja u Srbiji.

Posebno smo ponosni na činjenicu da je Podružnica Srpskog lekarskog društva u Prokuplju bila među prvim podružnicama u Srbiji koja je početkom 90-ih godina prošlog veka obnovila obeležavanje krsne slave.

Srpsko lekarsko društvo Prokuplje je 1994. godine organizovalo proslavu obeležavanja lekarske slave Svetih Vrača. Dr Dušanka Milenković je bila prvi kolačar i domaćica slave. U međuvremenu, Sveti Vrači su postali i više od slave, postali su tačka naše sabornosti i osećaj pripadnosti esnafu.

Nakon Drugog svetskog rata, u toku 1946. i 1947. godine formirano je preko 30 podružnica širom Srbije a među njima i Podružnica u Prokuplju.

Rukovodstvo Srpskog lekarskog društva je uspelo da se posle Drugog svetskog rata nametne i da dobije poverenje od državnog rukovodstva da organizuje zdravstveni sistem u Srbiji. U postizanje tog cilja Podružnice su predviđene da budu nosioci tog posla i već 1946. godine donet je pravilnik o njihovom radu.

Zadaci Podružnica bili su rad na stručnom podizanju članstva, istraživački rad na terenu, pomoć narodnim vlastima u boljoj organizaciji zdravstvene službe, rad na zdravstvenom prosvetivanju širokih narodnih masa i rad na popularisanju medicinske nauke.

Osnovni zadaci koji su stavljeni pred Podružnicu Srpskog lekarskog društva u Prokuplju su očigledno uspešno i realizovani. Nažalost iz tog perioda nemamo mnogo pisane dokumentacije pa ne možemo detaljnije predstaviti način rada i funkcionisanja Podružnice Srpskog lekarskog društva u Prokuplju na samom njenom početku.

Na osnovu dostupnih pisanih godišnjih izveštaja koji su dostavljani centrali iz Podružnice u Prokuplju predstavimo hronološki rad Podružnice od osnivanja.

Prvi pisani tragovi sa detaljnijim opisom sastanaka Podružnice Srpskog lekarskog društva Prokuplje su od 17.12.1955. godine. Tada je za predsednika Srpskog lekarskog društva u Prokuplju izabran Dr D. Nikolić.

Te godine se vrlo aktivno radi na organizaciji i saradnji sa Podružnicama u Nišu i Beogradu,

epidemiološkoj situaciji u srezu (TBC, značaj BSG vakcinacije i dr) kao i unapređenju terapije u ginekologiji (hormonska terapija).

1956. godine se radi na učlanjenju lekara u Srpskog lekarskog društva, stručnom uzdizanju lekara, saradnji sa društvenim organizacijama, narodnim vlastima i zdravstvenom prosvetivanju naroda u srezu Prokuplje. Učlanjeno je 10 lekara od ukupno 21 lekara, zbog preauzetosti lekara na terenu.

U novembru 1956. godine održan je sastanak po tipu konsultacija na pripremljenom bolničkom materijalu sa gostima iz Beograda, Prof. Dr V. Stojanovićem, Prof. Dr J. Slavkovićem, Doc. dr D. Mladenovićem i dr A. Ševićem uz pitanja i opštu diskusiju.

1959. godine podružnica je imala 21. člana od ukupno 33 lekara. Navodi se da su neučlanjeni lekari bili članovi drugih podružnica jer su povremeno dolazili na staž.

17.04.1959. godine održan je sastanak Srpskog lekarskog društva Prokuplje sa temom izbor Suda časti i diskusija o ukidanju privatne lekarske delatnosti. Pomenuta tema je podrazumevala Proradu Zakona o regulisanju privatne lekarske delatnosti u zajednici sa predstavnicima vlasti i Zavoda za socijalno osiguranje. Te godine održano je 11 stručnih sastanaka iz raznih medicinskih oblasti po aktuelnim temama. Održana su i predavanja u Prokuplju, Kuršumlji i Blacu o higijeni naselja, značaju BSG vakcinacije. Izvedene su dobrovoljne akcije besplatnih pregleda u selima Balajincu i Žuču.

U toku narednih godina do 1966. godine odvijao se aktivni zdravstveno prosvetni rad sa prikazivanjem filmova, u vidu kurseva za zdravstveno prosvetivanje seoske omladine, dece, kurseva prve pomoći u vidu razgovora o zdravlju. teme su bile tuberkuloza, Variola Vera - dr Todora Cvetanović. Te godine izvršena je akcija 800 stomatoloških pregleda i 200 ekstrakcija zuba.

U godišnjem izveštaju za tu godinu stoji da su sve ove akcije bile podržane predusretljivom saradnjom društveno političke zajednice, Crvenog krsta i svih zdravstvenih radnika Medicinskog Centra iz Prokuplja.

1961. godine Srpsko lekarsko društvo Prokuplje po prvi put organizuje sastanak lekara Jugoistočne Srbije na Malom Jastrepcu. Ta lokacija je ostala tradicionalna u organizaciji Susreta lekara nekih 20-ak godina a zatim se organizacija prebacuje u Prokuplje. Sami Susreti lekara su menjali mesta održavanja, sadržaj, program i trajanje ali su rukovodstva Srpskog lekarskog društva Prokuplje uspeali da održe kontinuitet i tradiciju.

Jedina godina kada Junski susreti lekara Toplice nisu održani je 1999. godine zbog ratnog stanja i zločinačkog bombardovanja naše zemlje. Tada je većina naših lekara bila angažovana u odbrani zemlje i naroda.

Naziv ovih tradicionalnih susreta se vremenom ustalio kao Junski susreti lekara Toplice koji su u svom trajanju ugodili veliki broj najeminentnijih stručnjaka iz zemlje i inostranstva.

20. juna 1965. godine održani su Susreti lekara sa predavačima iz Beograda Prof. dr V. Stojanović i dr J. Mičić kome su prisustvovali lekari iz Niša, Leskovca, Vranja i Aleksinca.

Pored brojnih aktivnosti 1966. godine Podružnica Srpskog lekarskog društva u Prokuplju u saradnji sa širom društvenom političkom zajednicom u Prokuplju izvršila je restauraciju nadgrobnog spomenika dr Aleksa Savića, Otkrivanju je prisustvovao predsednik Srpskog lekarskog društva Prof. Dr Srboljub Stojiljković i Prof. dr Julka Popović-Savić brataničar Dr Alekse Savića kao i svi predstavnici svih značajnih ustanova i institucija iz Prokuplja i Niša.

Oktobra 1967. godine Skupština opštine Prokuplje dodelila je Podružnici Srpskog lekarskog društva Prokuplje Nagradu oslobođenja grada Prokuplja. U oktobru 1968. godine nagradu Oslobođenja grada Prokuplja dobio je tadašnji predsednik Podružnice hirurg dr Vasa Dražić

U tom period šezdesetih i sedamdesetih godina zapaža se dobra saradnja sa zdravstvenim principima Ruske medicine: dr O. Simić Organizacija i rad u Institutu za ginekologiju i akušerstvo u Lenjingradu i organizovano studijsko putovanje bolnicama u Bugarskoj od 25-29.09.1969. godine.

1970. godine održan je stručni sastanak 150 hirurga Srbije sa gostima iz Hrvatske. Sastanku su doprinela značajna imena kao Prof. Dr V. Stojanović, Prof. Dr Bora Vujadinović i dr.

1971. godine sastanak stomatologa Jugoistočne Srbije održan je u Kuršumljskoj Banji.

1970. godine prvi put su podeljene zahvalnice za rad u Srpskog lekarskog društva. Za junski sastanak 1974. godine Podružnica je dobila filmove o aktuelnim temama iz zdravstva od Ambasade Francuske.

1997. godine tadašnji predsednik Dr Radiša Perović i saradnici iz Predsedništva Podružnice Srpskog lekarskog društva Prokuplje kupuju prvi kompjuter sa štampačem u Zdravstvenom centru Prokuplje.

1998. godine zvanično je pokrenuta inicijativa za izdavanje naučnog časopisa čiji bi izdavač bila Podružnica Srpskog lekarskog društva u Prokuplju.

2000. godine tadašnja predsednica Dr Ljiljana Obradović je organizovala promociju knjige "Hirurgija" Prof. dr Milana Višnjica i knjige "Dnevnik ratnog hirurga" Prim. dr Miodraga Lazića.

Promociju je svojim predavanjem o ratnim povredima uvećao i Prof. dr Slaviša Dobričanin.

Rukovodstvo Podružnice Srpskog lekarskog društva Prokuplje

Godina	Predsednik	Sekretar	Predsedništvo Upravni odbor	Broj članova
08.06.1947.	OSNOVANA PODRUŽNICA			
1955.	Dr D. Nikolić		Dr. M. Maksimović Dr. T. Stevanović	10 od 21
1959.				21 od 33
1961.	Dr. M. Milanović	Dr. P. Džoganović		
1962.	Dr. V. Dražić	Dr. D. Drobnjak		30
1964.	Dr. V. Dražić	Dr. M. Stošković	Dr. J. Balović Dr. D. Drobnjak Dr. S. Vasov Dr. M. Vesković	
1965.	Dr. V. Dražić	Dr. M. Stošković	Dr. M. Pavlović Dr. D. Drobnjak Dr. J. Balović Dr. D. Mirković Dr. V. Rajković	52
1966.	Dr. V. Dražić			59
			Dr. M Dinić	
1972.	Dr. V. Dražić	Dr. B. Đorđević	Dr. R. Šagrić	94
1981.	Dr. M. Ćirić	Dr. R. Milićević	Dr. T. Cvetanović	112
1982.	Dr. T. Cvetanović	Dr. S. Dinić		104
1987.	Dr. S. Bukićević	Dr. R. Trifunović	Dr. M. Ratković	
1991.	Dr. D. Jovanović		Dr. D. Milenković	
1994.	Dr. D. Milenković	Dr. J. Balović		
1996.	Dr. R. Perović	Dr. Lj. Obradović		
2000.	Dr. Lj. Obradović	Dr. S. Jovanović	Dr. Lj. Đalović Dr. B. Danić	
2005.	Dr. R. Živković	Dr. R. Trifunović		
2009.	Dr. D. Laketić	Dr. J. Perović	Dr. S. Stošić Dr. N. Vukadinović Dr. D. Marković	
2014.	Dr. J. Perović	Dr. B. Vasiljević		188
2021.	Dr. S. Mijatović	potpredsednik Dr. B. Vasiljević sekretar Dr. J. Jovanović		214

Zadaci Podružnice od samog osnivanja daleke 1947. godine bili su na stručnom podizanju članstva, istraživački rad na terenu, pomoć oko što bolje izgradnje zdravstvenog sistema i rad na popularisanju medicine i od njih se nikad do danas nije odustalo. Osnovni cilj na Junskim susretima lekara Toplice, i svim ostalim stručnim sastancima u organizaciji Srpskog lekarskog društva Prokuplje, je da predavači ali i ostali učesnici iznesu sopstvene stavove kao i da kroz konstruktivan dijalog ponude određena savremena i moguća rešenja i daju određene naučne i stručne preporuke za dalji razvoj navedene oblasti u našoj sredini. Uvidom u predavanja koja su prezentovana godinama unazad evidentni su aktuelnost tema i stručnost predavača. U okviru realizacije navedenih naučnih skupova, aktivno učešće su uzimali pored lekara iz Toplice i članova SLD Prokuplje i univerzitetski profesori, eminentni stručnjaci iz zemlje i inostranstva. Kada se pogleda spisak predavača sa strane, ali i naših kolega iz Toplice, i teme koje su bile na dnevnom redu sastanaka, to je impozantna lista profesora, kolega eksperata u svom domenu i prenetih iskustava na lekare u Toplici. Nekada nije bilo kongresa (ili ne u ovom broju, niti mogućnosti da se ode na edukaciju) pa su stručni sastanci Srpskog lekarskog društva Prokuplje bili svojevrsni centri za edukaciju lekara iz Topličkog kraja a i šire okoline. Diskusije kolega posle prezentacija radova ili predavanja bile su i ostale veoma interesantne i korisne za sve prisutne. Tu su se ukrštala stručna mišljenja iskusnih i starijih kolega koje su mladi lekari upijali i mnogo iz njih mogli da nauče. Kroz te sastanke su svi naučili da se poštuje struka ali i godine iskustva koje imaju starije kolege. Energija mladih i iskustvo starijih kolega, recept je koji godinama opstaje i traje i kojim se u Srpskom lekarskom društvu Prokuplje ponosimo. Eminentnim stručnjacima koji su svoj razvojni i profesionalni put započeli u Toplici čast i zadovoljstvo je bilo da prezentuju svoje stručne i naučne publikacije a među njima su bili Prof. dr Vojin Šulović, Prof. dr Milan Višnjić, Prof. dr Slaviša Dobričanin, Prof. dr Vladmila Bojanić, Prof. dr Tomislav Jovanović, Prof. dr Radoje Ilić..... Na Junskim susretima lekara i ostalim stručnim sastancima, poštovale su se aktuelne teme i članstvo je uvek bilo adekvatno obaveštavano. Nakon uvedene obaveze lekara za prikupljanja bodova potrebnih radi obnavljanja licence, članstvo Srpskog lekarskog društva Prokuplje je skoro uvek bilo i ispoštovano kompletnim bodovima neophodnim za obnavljanje licence.

I sada Podružnica u Prokuplju prati aktuelna zbivanja i služi za učenje i primer održavši godišnje Susrete lekara tradicionalno 2021. godine 59. put po redu u doba pandemije Korone u sali Doma Kulture, sa primenom svih protivepidemijskih mera, dajući značajan doprinos u prikupljanju bodova za licencu svojim članovima. Ideja o štampanju časopisa zvanično datira iz 1998. godine ali do realizacije nije došlo. Veoma smo ponosni da je Podružnica uspela 2020. godine da okupi tim i oformi naučni časopis. Naučni časopis Srpskog lekarskog društva Prokuplje, koji je pred vama, izdavaće se pod imenom "ACTA MEDICA HAMMEUMI". U izdavanju naučnog časopisa ušlo se u završne pripreme 2021. godine i prvi štampani primerak upravo čitate. Svaka epoha u jednom narodu ima svoje dobročinitelje i patriote, velike lekare i humaniste, dragocene ljude. Sve ovo zajedno nosio je u svom liku dr Aleksa Savić (1878.-1928.), humanista i čovek toplog srca, koji je zadužio srpsku medicinu ali i oplemenio Toplicu koju je voleo i kojoj je ostao zavek veran. Srpsko lekarsko društvo Prokuplje pokrenulo je inicijativu da se uradi fototipsko izdanje knjige "Lekar u službi svog naroda - Dr Aleksa Savić" koju je napisao Novica Šaulić i koja je izašla iz štampe 1936. godine. Novim štampanim izdanjem pomenute knjige želimo da upoznamo sve građane Prokuplja i Topličkog kraja sa dr Aleksom Savićem koji je mnogo zadužio u svim aspektima života, kako Prokuplje tako i ceo Toplički kraj. Odrađena je priprema za fototipsko izdanje i očekujemo uskoro promociju pomenute knjige.

Obnovili smo 2021. godine dodelu nagrada zaslužnim članovima Srpskog lekarskog društva Prokuplje. Nagrade zaslužnim članovima Srpskog lekarskog društva Prokuplje su dodeljivane od 70-ih godina prošlog veka ali se ta praksa u međuvremenu izgubila. Formirana je 2020. godine Komisija za dodelu nagrada i priznanja u sklopu Srpskog lekarskog društva Prokuplje koja je u skladu sa Pravilnikom donosila odluke o dodeli nagrada zaslužnim članovima. A zaslužnih članova koji su svojim savesnim lekarskim radom i poštovanjem etičkih principa stekli ugled u stručnoj i opštoj javnosti a svojim takvim ponašanjem doprineli i očuvanju ugleda Srpskog lekarskog društva u Prokuplju imamo dosta.

U skladu sa savremenim tokovima i radi boljeg i lakšeg informisanja članstva pokrenut je 2021. godine sajt Srpskog lekarskog društva Prokuplje. Na sajtu SLD Prokuplje <http://www.sldprokuplje.rs> pored aktuelnih dešavanja i tema, korisnih linkova su i informacije o istorijatu SLD u Prokuplju, istorijatu zdravstva u Toplici i sve o liku i delu dr Alekse Savića. Sajt Srpskog lekarskog društva daje dodatne mogućnosti članovima Srpskog lekarskog društva Prokuplje a savremenim izgledom i lakšu dostupnost akreditovanim stručnim skupovima i testovima za kontinuiranu medicinsku edukaciju koju omogućavamo svojim članovima svake godine.

Ono što moramo sa ponosom istaći je da je dogovoreno sa rukovodstvom Opšte bolnice i Doma Zdravlja u Prokuplju, a uz veliku podršku našeg bivšeg predsednika Srpskog lekarskog društva Prokuplje dr Darka Laketića da u sklopu novog savremenog Zdravstvenog centra u Prokuplju Srpsko lekarsko društvo Prokuplje dobije svoju kancelariju i prostor za biblioteku koju ćemo opremiti najboljom stručnom literaturom koja će biti dostupna svim našim članovima.

Svi članovi Srpskog lekarskog društva Prokuplje su deo ponosne tradicije duge preko 7 decenija koju su započele i stvarale naše starije kolege a mi smo tu da to održimo i nastavimo na istom nivou. Danas poštujemo tradiciju, dosledni smo načelima Podružnice od njenog osnivanja i u saglasju sa novim trendovima usavršavamo rad Društva i naš svetionik zdravstva Toplice - Srpsko lekarsko društvo Prokuplje i dalje sija još jačim sjajem.